

ANEMİYE MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIM

EDİTÖRLER
Can ÖZLÜ
Ayşe UYSAL

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7275-36-1

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Anemiye Multidisipliner Yaklaşım

Yayıncı Sertifika No

47518

Editörler

Can ÖZLÜ

Ayşe UYSAL

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MED045000

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

DOI

10.37609/akya.1114

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanarak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Anemi, gencinden yaşlısına, gebesinden prematürüne görülebilen, dünya çapında 2 milyardan fazla insanın hayatını etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Anemi için değerlendirme ise, klinik pratikte görülen en yaygın sorunlardan biridir. Tek bir anemi nedeni olan sağlıklı bir bireyde değerlendirme basit olsa da, çoğu durumda neden hemen anlaşılabilir ve birden fazla koşul anemi sürecine katkıda bulunabilir. Anemi, hangi nedene bağlı olursa olsun hastaların klinik başvurularında, neredeyse tüm uzmanlıklarla bağlı olan bir durum olması nedeniyle, multidisipliner değerlendirilmelidir. Eritropoez, aneminin nedenlerine genel bakış, açıklanamayan anemili hastaların değerlendirilmesi, hasta popülasyonlarının değerlendirilmesi, ve anemili hastalarda tedavi yöntemleri, için ayrıntılı olarak bir yaklaşım kitabı sunmaktayız. Yaptığımız bu çalışmamızın Türk tıbbına faydalı olması diliyoruz.

EDİTÖRLER

Dr Ayşe UYSAL

Dr Can ÖZLÜ

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Eritropoez	1
	Aslıhan ALPASLAN DUMAN	
Bölüm 2	Anemide Öykü Alımı.....	7
	Havva KESKİN	
Bölüm 3	Anemik Hastada Fizik Muayene Bulguları.....	11
	Arzu CENNET IŞIK	
Bölüm 4	Aneminin Laboratuvar Değerlendirilmesi ve Morfolojik Sınıflaması.....	17
	Aslı ÖCAL	
Bölüm 5	Demir Metabolizması.....	23
	Ufuk Mete YILDIZ	
Bölüm 6	Demir Eksikliği Anemisi ve Tedavisi	31
	Aslı ÖCAL	
Bölüm 7	Demir Eksikliği Ve Talasemi Dışı Mikrositer Anemiler	39
	Hacer ŞEN	
Bölüm 8	Vitamin B12 Ve Folat Metabolizması.....	45
	Nazire ALADAĞ	
Bölüm 9	Megaloblastik Anemiler ve Tedavileri.....	55
	Ali Cem YEKDEŞ	
Bölüm 10	Megaloblastik Dışı Makrositer Anemiler	65
	Ali Cem YEKDEŞ	

Bölüm 11	Hemolitik Anemilerin Klinik ve Laboratuvar Değerlendirilmesi	73
	Zehra Narlı ÖZDEMİR	
Bölüm 12	Otoimmün Hemolitik Anemiler	87
	Fatma KEKLİK KARADAĞ	
Bölüm 13	Çocukluk Çağında Eritrosit Alloimmünizasyonu İlişkili Hemoliz	99
	Utku AYGÜNEŞ	
Bölüm 14	Mikroanjiopatik ve Diğer Hasara Bağlı Hemolitik Anemiler	107
	Ali ÇETİNKAYA	
Bölüm 15	Enfeksiyonlara Bağlı Hemolitik Anemiler ve Toksik Ajanlara Bağlı Hemolitik Anemiler	127
	Pınar ÇAKMAK	
Bölüm 16	Kalıtsal Hemolitik Anemilerin Sınıflandırılması	141
	Ferah TUNCEL	
Bölüm 17	Eritrosit Membran Defektine Bağlı Kalıtsal Hemolitik Anemiler	159
	Mehmet Nur KAYA	
Bölüm 18	Kalıtsal Eritrosit Enzim Eksiliği İlişkili Hemolitik Anemiler	169
	Ayşe UYSAL	
Bölüm 19	Globin Defektine Bağlı Anemilerin Sınıflandırılması	183
	Ali Kırık Mehmet Nur KAYA	
Bölüm 20	Talasemilere Klinik ve Tanısal Yaklaşım	189
	Hale BÜLBÜL	
Bölüm 21	Erişkin Talasemi Hastalarında Tedavi Yaklaşımları	213
	Abdullah AGİT	

Bölüm 22	Orak Hücreli Anemi Tanı ve Tedavisi	237
	Berna ATEŞAĞAOĞLU	
Bölüm 23	Orak Hücreli Anemide Acil Tedavi	245
	Muhammed Semih Gedik Yılmaz SAFİ	
Bölüm 24	Kronik Hastalık Anemisi	251
	Ali KIRIK	
Bölüm 25	Endokrin Hastalıklarda Anemiye Yaklaşım	259
	Hacer ŞEN	
Bölüm 26	Romatolojik Hastalıklarda Anemiye Yaklaşım	267
	Yalkın ÇALIK	
Bölüm 27	Kronik Böbrek Yetmezliğinde Anemiye Yaklaşım	279
	Nazire ALADAĞ	
Bölüm 28	Gastrointestinal Hastalıklarda Anemiye Yaklaşım	291
	Ufuk Mete YILDIZ	
Bölüm 29	Onkoloji Hastalarında Anemiye Yaklaşım	299
	Volkan SAYUR	
Bölüm 30	Geriatrik Hastalarda Anemiye Yaklaşım	311
	Şerife DEĞİRMENCİOĞLU	
Bölüm 31	Anemi ve Kardiyak Hastalıklar	327
	Okan ER	
Bölüm 32	Anemi ve Göz Bulguları.....	339
	Ender SIRAKAYA	
Bölüm 33	Kemik İliği Yetmezliklerine Bağlı Anemilerin Sınıflandırılması.....	347
	Yusuf ULUSOY	

Bölüm 34	Aplastik Anemi.....	357
	Bahar Arıcan TARIM	
Bölüm 35	Fanconi Aplastik Anemisi.....	369
	Murat Serkant ÜNAL	
Bölüm 36	Paroksizmal Nokturnal Hemoglobinüri	375
	Hatice Aslan SIRAKAYA	
Bölüm 37	Saf Eritroid Aplazisi.....	387
	Ayşenur ARSLAN	
Bölüm 38	Anemide Transfüzyon Endikasyonları	401
	Maksude HANEDAR KILIÇ	

Dr. Öğr. Gör. Aslıhan ALPASLAN DUMAN

Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji AD
ORCID iD: 0000-0002-3629-0906

Uzm. Dr. Havva KESKİN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0003-1794-4473

Uzm. Dr. Arzu Cennet IŞIK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
ORCID iD: 0000-0001-9844-8599

Uzm. Dr. ASLI ÖCAL

Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-1553-4051

Uzm. Dr. Ufuk Mete YILDIZ

TC Sağlık Bakanlığı Osmaniye Düzüci Devlet Hastanesi Genel Cerrahi,
ORCID iD: 0000-0002-4482-0225

Doç. Dr. Hacer ŞEN

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-9290-6285

Dr. Öğr. Üyesi Nazire ALADAĞ

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000 0002 4100 3860

Dr. Öğr. Üyesi Ali Cem Yekdeş

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-8928-2053

Uzm. Dr. Zehra NARLI ÖZDEMİR

Ankara Şehir Hastanesi Hematoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-3237-320X

Uzm. Dr. Fatma KEKLİK KARADAĞ

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hematoloji AD
ORCID iD: 0000-0001-6078-5944

Uzm. Dr. Utku AYGÜNEŞ

S.B.Ü. Konya EAH Çocuk Hematoloji-Onkoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-9903-2923

Uzm. Dr. Ali ÇETİNKAYA

Kayseri Şehir Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-8485-0982

Uzm. Dr. Pınar ÇAKMAK

Nusaybin Devlet Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-5149-2856

Dr. Öğr. Üyesi Ferah TUNCEL

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji AD
ORCID iD: 0000-0001-6506-9461

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe UYSAL

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-5581-8104

Dr. Öğr. Üyesi Ali KIRIK

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-7982-9262

Uzm. Dr. Mehmet Nur KAYA

Ceylanpınar Devlet Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-4368-3078

Uzm. Dr. Hale BÜLBÜL

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji AD
ORCID iD: 0000-0001-5333-8679

Uzm. Dr. Abdullah AGİT

Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-2213-0784

Uzm. Dr. Berna ATEŞAĞAOĞLU

Balıkesir Devlet Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-1662-8973

Uzm. Dr. Muhammed Semih GEDİK

Kahramanmaraş Necip Fazıl Şehir Hastanesi Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-3854-4794

Uzm. Dr. Yılmaz SAFİ

Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8116-3116

Doç. Dr. Hacer ŞEN

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları
ORCID iD: 0000-0002-9290-6285

Uzm. Dr. Yalkın ÇALIK

Bolu İzzet Baysal FTR Eğitim ve Araştırma hastanesi
ORCID iD: 0000-0001-6723-7123

Uzm. Dr. Nazire ALADAĞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
ORCID iD: 0000 0002 4100 3860

Uzm. Dr. Ufuk Mete YILDIZ

T.C Sağlık Bakanlığı Osmaniye Düzüçü Devlet Hastanesi Genel Cerrahi
ORCID iD: 0000-0002-4482-0225

Uzm. Dr. Volkan SAYUR

Hakkari Yüksekova Devlet Hastanesi Genel Cerrahi Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3192-4359

Uzm. Dr. Şerife DEĞİRMENCİOĞLU

S.B. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-3002-9133

Dr.Öğr.Üyesi Okan ER

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-1264-7947

Uzm. Dr. Ender SIRAKAYA

Kayseri Şehir Hastanesi Göz Hastalıkları
ORCID iD: 0000-0003-2013-6338

Uzm. Dr. Yusuf ULUSOY

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Hematoloji
ORCID iD: 0000-0002-4408-3544

Uzm. Dr. Bahar ARICAN TARIM

İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-6017-3259

Dr.Öğr.Üyesi Murat Serkant ÜNAL

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0003-1992-7909

Uzm. Dr. Hatice ASLAN SIRAKAYA

Kayseri Şehir Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-6933-6459

Uzm. Dr. Ayşenur ARSLAN

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hematoloji Bilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-5717-8331

Uzm. Dr. Maksude Hanedar KILIÇ

TC Sağlık Bakanlığı Tuzla Devlet Hastanesi İç Hastalıkları
ORCID iD: 0000-0002-5859-656X